

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН
КАФЕДРА МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН

**МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ**

для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини»
спеціалізації С1.02 «Міжнародні економічні відносини»
ОПП «Міжнародні економічні відносини»

Ужгород – 2025

Міжнародна економічна безпека: Методичні рекомендації до практичних занять та самостійної роботи для здобувачів вищої освіти С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини» спеціалізації С1.02 «Міжнародні економічні відносини» ОПП «Міжнародні економічні відносини» факультету міжнародних економічних відносин ДВНЗ «УжНУ», 26 с (електронне видання).

Укладач: *Гетманенко Олексій Олександрович, д.ф., доцент кафедри міжнародних економічних відносин*

Рецензенти: *Приходько Володимир Панасович, д. е. н., проф., завідувач кафедри міжнародних економічних відносин*

Галинська Юлія Вікторівна, д.е.н., проф., професор кафедри міжнародних економічних відносин.

Методичні рекомендації до практичних занять та самостійної роботи включають тематику самостійної роботи студентів із навчальної дисципліни «Міжнародна економічна безпека», тематику індивідуальних завдань (рефератів), тестові завдання до основних тем курсу. Методичні рекомендації можуть використовуватися при підготовці здобувачів освіти до практичних занять з курсу, написання модульного контролю.

Методичні рекомендації до практичних занять та самостійної роботи розглянуто та затверджено на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин факультету міжнародних економічних відносин ДВНЗ «УжНУ», *протокол № 3 від 28 березня 2025 року.*

Схвалено методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин ДВНЗ «УжНУ», *протокол № 9 від 18 квітня 2025 року.*

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради факультету міжнародних економічних відносин ДВНЗ «УжНУ», *протокол № 4 від 18 квітня 2025 року.*

© Гетманенко О.О., 2025р.

©ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2025р.

ЗМІСТ

1. Передмова
2. Дисципліна в системі магістерської підготовки
3. Організація практичної та самостійної роботи
4. Орієнтовний тематичний план
5. Методичні матеріали до практичних занять
6. Самостійна робота за змістовими модулями
7. Індивідуальний навчально-дослідницький проєкт
8. Тестові завдання
9. Питання для самоконтролю
10. Підходи до оцінювання
11. Глосарій
12. Рекомендовані джерела та ресурси

1. ПЕРЕДМОВА

Міжнародна економічна безпека охоплює стійкість міжнародних економічних зв'язків до фінансових, торговельних, технологічних, енергетичних, інституційних і воєнно-політичних шоків. В умовах зростання геоекономічної конфронтації вона потребує дослідження не лише на рівні держави, а й у міжнародних виробничих мережах, діяльності транснаціональних компаній і регіональних інтеграційних об'єднань.

Методичні рекомендації розроблено для поглиблення фахових аналітичних компетентностей магістрів ОПП «Міжнародні економічні відносини»; видання поєднує семінарську дискусію, роботу з офіційними базами даних, розрахунки, кейс-аналіз та формування рекомендацій для економічної політики й міжнародного бізнесу.

Навчальні кейси, у яких прямо зазначено «умовні дані», є авторськими дидактичними моделями, а не відомостями про реальні компанії. Для статистичних завдань студент обов'язково фіксує джерело, дату завантаження, рік спостереження та обмеження порівняльності.

2. ДИСЦИПЛІНА В СИСТЕМІ МАГІСТЕРСЬКОЇ ПІДГОТОВКИ

Мета – сформувати здатність ідентифікувати взаємопов'язані міжнародні економічні загрози, добирати методи оцінювання вразливостей, аналізувати трансмісію криз і обґрунтовувати рішення щодо підвищення стійкості держав, регіонів та суб'єктів міжнародного бізнесу.

Очікувані результати навчання на рівні дисципліни: студент розрізняє ризик, загрозу та вразливість; застосовує економічні індикатори; порівнює системи економічної безпеки країн; аналізує наслідки торговельних і фінансових шоків; оцінює санкційні та комплаєнс-ризики; формує аналітичну записку з обґрунтованими заходами реагування.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИЧНОЇ ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Підготовка до практичного заняття охоплює опрацювання рекомендованих публікацій, актуалізацію статистики, виконання індивідуального завдання та формулювання коротких висновків. На занятті студент повинен обґрунтовувати твердження даними, розглядати альтернативні сценарії та аргументовано оцінювати невизначеність.

Структура письмового розв'язання кейсу: постановка проблеми; опис вихідних припущень; добір індикаторів; обчислення / якісна оцінка; інтерпретація; можливі обмеження; 2–3 адресні рекомендації; посилання. У групових проєктах зазначається індивідуальний внесок.

Вимоги академічної доброчесності: заборонено видавати синтетичні або прогнозні числа за фактичні; будь-який використаний звіт і набір даних потрібно цитувати; використання ШІ для допоміжного пошуку чи редагування не замінює самостійної перевірки фактів і розрахунків.

4. ОРІЄНТОВНИЙ ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Тема	Змістовий модуль	Джерела (№)
1. Міжнародна економічна безпека як складова міжнародних економічних відносин	I	1, 2, 9
2. Концептуальні та інституційні засади міжнародної економічної безпеки	I	5, 6, 15
3. Методи, індикатори та інтегральне оцінювання економічної безпеки	I	7, 8, 11
4. Міжнародна фінансова безпека та глобальні фінансові кризи	I	3, 4, 8
5. Геоекономічні ризики і глобальні загрози	I	1, 2, 9
6. Міжнародний досвід та економічна безпека Європейського Союзу	I	5, 6, 10
7. Тінізація та криміналізація світової економіки, AML/CFT	I	12, 13
8. Економічна безпека України: правові та інституційні засади	II	14, 16
9. Оцінювання економічної безпеки України в умовах війни	II	7, 8, 14
10. Геоекономічна конфронтація, санкції та економічна стійкість	II	1, 5, 17
11. Регіональна економічна безпека та транскордонні ризики	II	7, 10, 18
12. Економічна безпека підприємств і транснаціональних корпорацій	II	2, 6, 19

5. МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

ТЕМА 1. МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ЯК СКЛАДОВА МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН

Методичне пояснення. Під час опрацювання теми слід відрізнити економічну безпеку як здатність підтримувати життєво важливі економічні функції від економічної стійкості як здатності поглинати шоки, адаптуватися та відновлюватися. Міжнародний аспект постає там, де загрози виникають або передаються через транскордонні потоки товарів, капіталу, технологій, робочої сили та інформації.

Методика опрацювання та типові помилки. Спочатку складіть карту взаємозалежностей: джерело шоку, канал передавання, вразлива ланка, наслідок та інструмент реагування. Не ототожнюйте відкритість економіки з небезпекою: оцінюйте концентрацію залежностей, наявність альтернатив і швидкість заміщення постачань. На обговоренні вимагайте від студентів розрізняти факт, гіпотезу та власне припущення.

Мета заняття: сформувати здатність аналітично досліджувати визначений блок міжнародної економічної безпеки, використовувати релевантні джерела та формулювати обґрунтовані висновки.

Питання для обговорення:

1. Співвідношення понять «економічна безпека», «економічна стійкість», «економічний суверенітет».
2. Рівні міжнародної економічної безпеки та канали передавання шоків.
3. Національний інтерес і глобальна взаємозалежність.

Аналітичне або розрахункове завдання: Побудуйте схему з п'яти каналів поширення умовного енергетичного шоку від країни-постачальника до імпортера: ціни, торговельний баланс, інфляція, бюджет, зайнятість. Для кожного каналу визначте один індикатор.

Ситуаційний кейс (умовні дані): Країна А імпортує 70% газу від одного постачальника. Постачання скорочується на 30%. Визначте три найбільш уразливі сектори й запропонуйте короткострокові та середньострокові заходи.

Алгоритм виконання: 1) визначити об'єкт, період і джерела; 2) побудувати таблицю / схему / модель; 3) інтерпретувати результати; 4) сформулювати два аргументовані висновки й одну рекомендацію; 5) назвати обмеження аналізу.

Результат для подання: коротка аналітична записка (2–3 сторінки) або таблиця розрахунків з поясненням; на занятті – усний захист до 5 хвилин.

Базові джерела: див. номери у тематичному плані та розділі 12.

ТЕМА 2. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ТА ІНСТИТУЦІЙНІ ЗАСАДИ МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

Методичне пояснення. Теоретична частина розглядає національну економічну безпеку та колективні механізми міжнародної координації. МВФ надає макрофінансову аналітику й інструменти підтримки платіжного балансу; Світовий банк працює з розвитком і реформами; СОТ встановлює правила торговельних відносин. Розгляд мандатів має виходити з установчих та офіційних документів, а не з узагальнених характеристик.

Методика опрацювання та типові помилки. У порівняльній матриці розмежуйте: мету установи, інструмент, умови використання, часовий горизонт, можливі побічні ефекти. Для кейсу платіжної кризи студенти мають пояснити, які заходи можуть стабілізувати ліквідність у короткостроковому періоді, а які сприяють структурній диверсифікації протягом кількох років.

Мета заняття: сформувати здатність аналітично досліджувати визначений блок міжнародної економічної безпеки, використовувати релевантні джерела та формулювати обґрунтовані висновки.

Питання для обговорення:

1. Підходи до колективної та національної економічної безпеки.
2. Функції МВФ, Світового банку, СОТ, G20 і регіональних інститутів.
3. Суперечності міжнародної координації під час криз.

Аналітичне або розрахункове завдання: Порівняйте МВФ, Світовий банк та СОТ за інструментами кризового реагування: мандат, адресати, горизонти, обмеження.

Ситуаційний кейс (умовні дані): Під час платіжної кризи держава одночасно стикається з дефіцитом валютної ліквідності й падінням експорту. Складіть матрицю вибору міжнародних інструментів.

Алгоритм виконання: 1) визначити об'єкт, період і джерела; 2) побудувати таблицю / схему / модель; 3) інтерпретувати результати; 4) сформулювати два аргументовані висновки й одну рекомендацію; 5) назвати обмеження аналізу.

Результат для подання: коротка аналітична записка (2–3 сторінки) або таблиця розрахунків з поясненням; на занятті – усний захист до 5 хвилин.

Базові джерела: див. номери у тематичному плані та розділі 12.

ТЕМА 3. МЕТОДИ, ІНДИКАТОРИ ТА ІНТЕГРАЛЬНЕ ОЦІНЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

Методичне пояснення. Вимірювання економічної безпеки є методологічно складним, оскільки єдиного універсального індексу немає. Для кожного індикатора встановіть економічний зміст, одиницю виміру, період, напрям впливу, джерело та застереження. Стимулятор збільшує умовну оцінку безпеки, дестимулятор зменшує; ця інтерпретація може змінюватися залежно від контексту.

Методика опрацювання та типові помилки. Нормування min–max для стимулятора: $(x - \min) / (\max - \min)$; для дестимулятора: $(\max - x) / (\max - \min)$. Якщо $\max = \min$, індикатор не розрізняє об'єкти й потребує окремого рішення, а не ділення на нуль. Обчисліть зважену суму, повторіть її зі зміненими вагами, перевірте зміни рейтингу. Поясніть, чому локальний мінімум і максимум вибірки не є економічно обґрунтованими порогами.

Мета заняття: сформувати здатність аналітично досліджувати визначений блок міжнародної економічної безпеки, використовувати релевантні джерела та формулювати обґрунтовані висновки.

Питання для обговорення:

1. Стимулятори, дестимулятори та порогові значення.
2. Мінімаксне нормування, ваги, чутливість.
3. Якість і сумісність міжнародних статистичних даних.

Аналітичне або розрахункове завдання: Для умовних країн А, Б, В розрахуйте індекс за трьома індикаторами: резерви в місяцях імпорту [3, 6, 5]; держборг (% ВВП) [80, 55, 65]; диверсифікація експорту (індекс 0–100) [40, 70, 60]. Нормуйте методом min–max (борг – дестимулятор); використайте рівні ваги; порівняйте рейтинг із вагами [0,5; 0,3; 0,2].

Ситуаційний кейс (умовні дані): Країна отримала високий інтегральний бал, але має критичну залежність від одного експортного ринку. Поясніть, чому агрегування може приховувати «вузькі місця».

Алгоритм виконання: 1) визначити об'єкт, період і джерела; 2) побудувати таблицю / схему / модель; 3) інтерпретувати результати; 4) сформулювати два аргументовані висновки й одну рекомендацію; 5) назвати обмеження аналізу.

Результат для подання: коротка аналітична записка (2–3 сторінки) або таблиця розрахунків з поясненням; на занятті – усний захист до 5 хвилин.

Базові джерела: див. номери у тематичному плані та розділі 12.

ТЕМА 4. МІЖНАРОДНА ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА ТА ГЛОБАЛЬНІ ФІНАНСОВІ КРИЗИ

Методичне пояснення. Міжнародна фінансова безпека охоплює ризики ліквідності, платоспроможності, боргової стійкості, валютних курсів, банківського зараження та раптового припинення потоків капіталу. Аналізуйте окремо шок процентної ставки, відтік капіталу, девальвацію і кризу довіри: вони мають різні передавальні механізми.

Методика опрацювання та типові помилки. Для стрес-сценарію розділіть прямі втрати і вторинні ефекти. Якщо борг номінований в іноземній валюті, зростання її курсу підвищує його національно-валютний еквівалент за інших рівних умов. Після якісної діагностики доберіть показники борг/ВВП, короткостроковий зовнішній борг, резерви, частка проблемних кредитів і фінансові потреби держави. Не змішуйте різні дати або методики без пояснення.

Мета заняття: сформувати здатність аналітично досліджувати визначений блок міжнародної економічної безпеки, використовувати релевантні джерела та формулювати обґрунтовані висновки.

Питання для обговорення:

1. Канали глобальної фінансової нестабільності.
2. Державний і зовнішній борг, валютні та банківські ризики.
3. Роль макропруденційної політики та міжнародних стандартів.

Аналітичне або розрахункове завдання: Розгляньте умовне підвищення глобальної ставки на 2 в.п. Складіть таблицю передачі шоку для держави, банків, бізнесу та домогосподарств; оберіть по два випереджальні індикатори для сектору.

Ситуаційний кейс (умовні дані): Компанія має 60% боргу в іноземній валюті, а 85% доходів – у національній. Запропонуйте політику зменшення валютного ризику.

Алгоритм виконання: 1) визначити об'єкт, період і джерела; 2) побудувати таблицю / схему / модель; 3) інтерпретувати результати; 4) сформулювати два аргументовані висновки й одну рекомендацію; 5) назвати обмеження аналізу.

Результат для подання: коротка аналітична записка (2–3 сторінки) або таблиця розрахунків з поясненням; на занятті – усний захист до 5 хвилин.

Базові джерела: див. номери у тематичному плані та розділі 12.

ТЕМА 5. ГЕОЕКОНОМІЧНІ РИЗИКИ І ГЛОБАЛЬНІ ЗАГРОЗИ

Методичне пояснення. Геоекономічна фрагментація означає зміну торговельних, фінансових і технологічних зв'язків під впливом суперництва держав, санкцій, субсидій і стратегічних обмежень. Кліматичні, енергетичні та кіберризики можуть діяти одночасно, утворюючи каскадні наслідки. Рейтинги експертних сприйнять ризиків не слід подавати як статистично виміряну ймовірність настання події.

Методика опрацювання та типові помилки. Побудуйте двовимірну матрицю ризиків і окремо мережу їх взаємозв'язків. Попросіть студентів обґрунтувати, чому ризик є глобальним, як він проявляється в міжнародній торгівлі та які групи країн особливо вразливі. У кейсі транспортного шоку відокремлюйте вартість фрахту, страхування, час доставки й альтернативні маршрути.

Мета заняття: сформувати здатність аналітично досліджувати визначений блок міжнародної економічної безпеки, використовувати релевантні джерела та формулювати обґрунтовані висновки.

Питання для обговорення:

1. Геоекономічна фрагментація і торговельні обмеження.
2. Кліматичні, цифрові, продовольчі та енергетичні загрози.
3. Взаємозалежність ризиків (полікризи).

Аналітичне або розрахункове завдання: Використовуючи Global Risks Report 2026, оберіть чотири ризики та побудуйте матрицю взаємного посилення (оцінка 0, 1, 2). Аргументуйте кожен ненульовий зв'язок.

Ситуаційний кейс (умовні дані): Порушення морської логістики збільшує вартість доставки на 25%. Визначте ймовірні ефекти для імпортера продовольства і виробника експортної продукції.

Алгоритм виконання: 1) визначити об'єкт, період і джерела; 2) побудувати таблицю / схему / модель; 3) інтерпретувати результати; 4) сформулювати два аргументовані висновки й одну рекомендацію; 5) назвати обмеження аналізу.

Результат для подання: коротка аналітична записка (2–3 сторінки) або таблиця розрахунків з поясненням; на занятті – усний захист до 5 хвилин.

Базові джерела: див. номери у тематичному плані та розділі 12.

ТЕМА 6. МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ТА ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Методичне пояснення. Економічна безпека Європейського Союзу розглядається через співвідношення відкритості та захисту стратегічних інтересів. Європейська стратегія 2023 року використовує підхід *promote, protect, partner*, орієнтований на посилення конкурентоспроможності, захист від ризиків та партнерську співпрацю. Потрібно розрізняти політичну стратегію, чинний регламент і конкретну адміністративну процедуру.

Методика опрацювання та типові помилки. У кейсі інвестиційного контролю студенти мають сформулювати аргументи обох сторін: ризик доступу до критичних технологій та потенційні переваги інвестицій, зайнятості й конкуренції. Запропонуйте принцип пропорційності: інструмент має реагувати на конкретний ризик без невиправданої шкоди економічній відкритості.

Мета заняття: сформувати здатність аналітично досліджувати визначений блок міжнародної економічної безпеки, використовувати релевантні джерела та формулювати обґрунтовані висновки.

Питання для обговорення:

1. Підхід ЄС «*promote–protect–partner*».
2. Ризики критичних технологій, інвестицій і ланцюгів постачання.
3. Економічна безпека та відкритість міжнародної торгівлі.

Аналітичне або розрахункове завдання: Підготуйте порівняльну таблицю ЄС та однієї іншої економіки: пріоритетні ризики, інструменти, компроміс між відкритістю і захистом.

Ситуаційний кейс (умовні дані): Інвестор пропонує придбати стратегічного виробника компонентів. Сформулюйте аргументи «за» і «проти» посиленого інвестиційного контролю.

Алгоритм виконання: 1) визначити об'єкт, період і джерела; 2) побудувати таблицю / схему / модель; 3) інтерпретувати результати; 4) сформулювати два аргументовані висновки й одну рекомендацію; 5) назвати обмеження аналізу.

Результат для подання: коротка аналітична записка (2–3 сторінки) або таблиця розрахунків з поясненням; на занятті – усний захист до 5 хвилин.

Базові джерела: див. номери у тематичному плані та розділі 12.

ТЕМА 7. ТІНІЗАЦІЯ ТА КРИМІНАЛІЗАЦІЯ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ, AML/CFT

Методичне пояснення. Тіньова економіка не тотожна кримінальній: неформальна економічна діяльність, порушення регуляторних вимог, відмивання коштів і фінансування тероризму є різними категоріями. Стандарти FATF встановлюють рамки ризик-орієнтованого підходу; конкретні обов'язки суб'єкта визначаються правом відповідної юрисдикції.

Методика опрацювання та типові помилки. Завдання виконують як комплаєнс-аналіз, а не як пошук способів уникнення контролю. Оцінка ризиків має включати структуру власності, географію, характер платежів, економічну мету операцій та належну перевірку контрагентів. Сам факт реєстрації в певній юрисдикції не доводить незаконність діяльності.

Мета заняття: сформувати здатність аналітично досліджувати визначений блок міжнародної економічної безпеки, використовувати релевантні джерела та формулювати обґрунтовані висновки.

Питання для обговорення:

1. Тіньові та незаконні фінансові потоки.
2. Стандарти FATF і ризик-орієнтований підхід.
3. Кінцеві бенефіціарні власники та комплаєнс.

Аналітичне або розрахункове завдання: Запропонуйте перелік із восьми індикаторів AML-ризиків для умовного експортера: географія, контрагент, складність власності, платежі та документи. Розподіліть індикатори за рівнями ризику.

Ситуаційний кейс (умовні дані): Умовна компанія отримує оплату через три посередницькі юрисдикції з незрозумілою структурою власності. Складіть маршрут належної перевірки без презумпції незаконності.

Алгоритм виконання: 1) визначити об'єкт, період і джерела; 2) побудувати таблицю / схему / модель; 3) інтерпретувати результати; 4) сформулювати два аргументовані висновки й одну рекомендацію; 5) назвати обмеження аналізу.

Результат для подання: коротка аналітична записка (2–3 сторінки) або таблиця розрахунків з поясненням; на занятті – усний захист до 5 хвилин.

Базові джерела: див. номери у тематичному плані та розділі 12.

ТЕМА 8. ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ: ПРАВОВІ ТА ІНСТИТУЦІЙНІ ЗАСАДИ

Методичне пояснення. Розмежуйте стратегію, план її реалізації, профільний закон та статистичну методику. Стратегія економічної безпеки України, затверджена Указом № 347/2021, встановлювала горизонт до 2025 року. У навчальному матеріалі 2026 року її можна використовувати для аналізу попередньої державної політики та оцінювання реалізації, але не називати автоматично чинним стратегічним документом на новий період.

Методика опрацювання та типові помилки. Для таблиці «ціль, індикатор, інститут, джерело, результат» попросіть здобувачів посилатися на точні положення документа та відкриті дані. За відсутності зіставної статистики потрібно прямо вказати на прогалини. Окреме питання для дискусії: як відмежувати короткострокове антикризове реагування від політики довгострокової економічної безпеки.

Мета заняття: сформувати здатність аналітично досліджувати визначений блок міжнародної економічної безпеки, використовувати релевантні джерела та формулювати обґрунтовані висновки.

Питання для обговорення:

1. Стратегічні документи України та їхні часові межі.
2. Органи управління економічною безпекою.
3. Зовнішньоекономічна, фінансова та інвестиційна складові.

Аналітичне або розрахункове завдання: Проаналізуйте цілі Стратегії економічної безпеки України на період до 2025 року як історичного документа. Складіть таблицю «ціль – індикатор – джерело даних – ризик виконання».

Ситуаційний кейс (умовні дані): Оберіть один індикатор зовнішньоекономічної безпеки й запропонуйте метод його регулярного моніторингу з боку органу публічної влади.

Алгоритм виконання: 1) визначити об'єкт, період і джерела; 2) побудувати таблицю / схему / модель; 3) інтерпретувати результати; 4) сформулювати два аргументовані висновки й одну рекомендацію; 5) назвати обмеження аналізу.

Результат для подання: коротка аналітична записка (2–3 сторінки) або таблиця розрахунків з поясненням; на занятті – усний захист до 5 хвилин.

Базові джерела: див. номери у тематичному плані та розділі 12.

ТЕМА 9. ОЦІНЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ

Методичне пояснення. Воєнний стан створює структурні розриви у виробництві, логістиці, державних фінансах, робочій силі й міжнародній торгівлі. У порівняльному аналізі слід враховувати зміну територіального охоплення статистики, конфіденційність окремих показників, перегляди рядів і часові затримки публікацій. Порівняння номінальних показників різних років без урахування інфляції може спотворити висновки.

Методика опрацювання та типові помилки. Проведіть дослідження як аналіз тенденцій, а не як пошук одного «правильного» рейтингу. Для кожного графіка потрібні назва показника, одиниця, джерело і дата доступу. Якщо дані для 2025 року є неповними, не заповнюйте пропуски припущеннями без явного маркування. Висновок має пояснювати причину змін і ступінь невизначеності.

Мета заняття: сформувати здатність аналітично досліджувати визначений блок міжнародної економічної безпеки, використовувати релевантні джерела та формулювати обґрунтовані висновки.

Питання для обговорення:

1. Воєнні шоки та адаптація економіки.
2. Зовнішній сектор, міграція, бюджет, інвестиції.
3. Порівнянність часових рядів у воєнний період.

Аналітичне або розрахункове завдання: За даними НБУ та Держстату (де доступні зіставні ряди) проаналізуйте три індикатори України за 2021–2025 роки; позначте структурні розриви, методологічні обмеження і зміни охоплення.

Ситуаційний кейс (умовні дані): Умовний спад експортних надходжень на 15% супроводжується зростанням витрат на імпорт енергії на 10%. Визначте канали макрофінансового впливу без вигадкування абсолютних сум.

Алгоритм виконання: 1) визначити об'єкт, період і джерела; 2) побудувати таблицю / схему / модель; 3) інтерпретувати результати; 4) сформулювати два аргументовані висновки й одну рекомендацію; 5) назвати обмеження аналізу.

Результат для подання: коротка аналітична записка (2–3 сторінки) або таблиця розрахунків з поясненням; на занятті – усний захист до 5 хвилин.

Базові джерела: див. номери у тематичному плані та розділі 12.

ТЕМА 10. ГЕОЕКОНОМІЧНА КОНФРОНТАЦІЯ, САНКЦІЇ ТА ЕКОНОМІЧНА СТІЙКІСТЬ

Методичне пояснення. Санкції впливають на торгівлю, платежі, транспортні послуги, страхування та доступ до технологій. Оцінюйте відмінності між прямою дією санкційних правових обмежень, репутаційним ризиком, добровільним de-risking банків і зміною ринкової кон'юнктури. Питання санкційної відповідності потребують перевірки актуальних офіційних списків на дату операції.

Методика опрацювання та типові помилки. У розрахунковому кейсі явно зазначте припущення про незмінність цін і решти обсягів: втрата половини продажів із ринку, що формував 45% виручки, дорівнює 22,5% вихідної виручки за таких припущень. Далі порівняйте диверсифікацію, нові канали збуту, адаптацію контрактів та логістичні заходи з погляду термінів і ризиків.

Мета заняття: сформувати здатність аналітично досліджувати визначений блок міжнародної економічної безпеки, використовувати релевантні джерела та формулювати обґрунтовані висновки.

Питання для обговорення:

1. Види економічних санкцій і контрзаходів.
2. Вторинні наслідки обмежень і ризики обходу.
3. Економічна стійкість і диверсифікація ринків.

Аналітичне або розрахункове завдання: Для умовного підприємства з часткою продажів на одному зовнішньому ринку 45% змодельуйте втрату половини цього ринку. Розрахуйте пряму частку ризику у виручці за незмінної структури продажів; розробіть план заміщення.

Ситуаційний кейс (умовні дані): Експортер змінює транспортний маршрут через нові торговельні обмеження. Порівняйте не лише ціну, а й санкційний, документарний і платіжний ризики.

Алгоритм виконання: 1) визначити об'єкт, період і джерела; 2) побудувати таблицю / схему / модель; 3) інтерпретувати результати; 4) сформулювати два аргументовані висновки й одну рекомендацію; 5) назвати обмеження аналізу.

Результат для подання: коротка аналітична записка (2–3 сторінки) або таблиця розрахунків з поясненням; на занятті – усний захист до 5 хвилин.

Базові джерела: див. номери у тематичному плані та розділі 12.

ТЕМА 11. РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ТА ТРАНСКОРДОННІ РИЗИКИ

Методичне пояснення. Регіональна безпека формується під впливом спеціалізації господарства, доступності транспортних коридорів, структури зайнятості, зовнішньої торгівлі й інвестицій. Для прикордонних регіонів окремо важливі пропускна спроможність кордону, транскордонна кооперація та зміни потоків унаслідок війни.

Методика опрацювання та типові помилки. Порівнюйте регіони за питомими й структурними, а не лише абсолютними показниками. Не робіть висновки про ефективність транскордонних програм лише за кількістю проєктів: враховуйте розмір фінансування, тривалість, сфери, результати та співфінансування. Як дослідницький приклад допустимі Закарпатська й інша прикордонна область за умови доступності зіставних даних.

Мета заняття: сформувати здатність аналітично досліджувати визначений блок міжнародної економічної безпеки, використовувати релевантні джерела та формулювати обґрунтовані висновки.

Питання для обговорення:

1. Регіональні диспропорції та стійкість місцевої економіки.
2. Транскордонна торгівля, інфраструктура, зайнятість.
3. Регіональна кооперація та інструменти підтримки.

Аналітичне або розрахункове завдання: Виберіть Закарпатську область і ще одну прикордонну область. Порівняйте 4–5 доступних показників (експорт на особу, структура експорту, зайнятість, ПП, транспортні обмеження); задокументуйте пропуски в даних.

Ситуаційний кейс (умовні дані): Пункт пропуску тимчасово скорочує пропускну здатність удвічі. Опишіть наслідки для місцевих логістичних операторів та експортерів і заходи адаптації.

Алгоритм виконання: 1) визначити об'єкт, період і джерела; 2) побудувати таблицю / схему / модель; 3) інтерпретувати результати; 4) сформулювати два аргументовані висновки й одну рекомендацію; 5) назвати обмеження аналізу.

Результат для подання: коротка аналітична записка (2–3 сторінки) або таблиця розрахунків з поясненням; на занятті – усний захист до 5 хвилин.

Базові джерела: див. номери у тематичному плані та розділі 12.

ТЕМА 12. ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВ І ТРАНСНАЦІОНАЛЬНИХ КОРПОРАЦІЙ

Методичне пояснення. Економічна безпека підприємства у міжнародному середовищі охоплює контрагентський, валютний, логістичний, правовий, цифровий і репутаційний ризики. Для ТНК додатково характерні ризики внутрішньогрупової залежності, географічної концентрації виробництва та різних регуляторних режимів. Мета управління ризиками полягає не в їх повному усуненні, а в оптимізації впливу на безперервність діяльності.

Методика опрацювання та типові помилки. Матриця «ймовірність × вплив» є спрощеним навчальним інструментом: числові шкали зазвичай порядкові, тому добуток не означає очікувану грошову втрату. Студент має позначити критичні процеси, критерії відновлення, відповідальних осіб і ранні сигнали. Порівняйте альтернативне джерело постачання, буферний запас та договірні механізми як різні інструменти стійкості.

Мета заняття: сформувати здатність аналітично досліджувати визначений блок міжнародної економічної безпеки, використовувати релевантні джерела та формулювати обґрунтовані висновки.

Питання для обговорення:

1. Ризики транснаціональних виробничих мереж.
2. Постачальники, валютна структура та країновий ризик.
3. Плани безперервності бізнесу та ESG-комплаєнс.

Аналітичне або розрахункове завдання: Оцініть умовну компанію за п'ятьма ризиками (ймовірність 1–5; вплив 1–5): валютний 4×3, постачання 3×5, кібератака 3×4, санкційний 2×5, репутаційний 2×3. Ранжуйте добутки, а потім поясніть обмеження такого підходу.

Ситуаційний кейс (умовні дані): ТНК має одного критичного постачальника мікрочипів. Запропонуйте альтернативи: резервний постачальник, запаси, редизайн продукту, контрактне страхування. Порівняйте витрати та ефект стійкості.

Алгоритм виконання: 1) визначити об'єкт, період і джерела; 2) побудувати таблицю / схему / модель; 3) інтерпретувати результати; 4) сформулювати два аргументовані висновки й одну рекомендацію; 5) назвати обмеження аналізу.

Результат для подання: коротка аналітична записка (2–3 сторінки) або таблиця розрахунків з поясненням; на занятті – усний захист до 5 хвилин.

Базові джерела: див. номери у тематичному плані та розділі 12.

6. САМОСТІЙНА РОБОТА ЗА ЗМІСТОВИМИ МОДУЛЯМИ

Модуль 1. Для тем 1–7 здобувачі виконують такі самостійні роботи:

1. Укласти понятійну карту міжнародної економічної безпеки з 15 основних термінів.
2. Підготувати матрицю міжнародних інституцій економічної безпеки (не менш ніж 5).
3. Порівняти доступні індикатори трьох країн і оцінити чутливість рейтингу до ваг.
4. Здійснити огляд двох епізодів глобальної фінансової нестабільності, виокремивши різні канали передавання шоків.
5. Побудувати карту залежностей між геоекономічними, енергетичними та цифровими ризиками.
6. Підготувати критичний огляд European Economic Security Strategy, 2023.
7. Розробити перевірочний список належної перевірки контрагента за ризик-орієнтованим підходом FATF.

Модуль 2. Для тем 8–12 здобувачі виконують такі самостійні роботи:

1. Проаналізувати часові межі та основні цілі Стратегії економічної безпеки України до 2025 року.
2. Створити аналітичний профіль трьох макроекономічних показників України з повним паспортом даних.
3. Оцінити ризики концентрації експорту для умовного українського виробника.
4. Порівняти економічні вразливості двох прикордонних регіонів на основі відкритої статистики.
5. Розробити паспорт економічних ризиків компанії із заходами мінімізації та індикаторами раннього попередження.

Орієнтовний формат: 2–4 сторінки тексту, щонайменше одна власна таблиця/схема, посилання на первинні джерела. Фактичний обсяг і перелік обов’язкових завдань визначає викладач із урахуванням чинного навантаження.

7. ІНДИВІДУАЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНИЦЬКИЙ ПРОЄКТ

Рекомендований продукт: аналітична записка 8–12 сторінок із презентацією до 10 слайдів. Тематика: порівняльний аналіз економічної безпеки двох країн; ризик залежності від критичного імпорту; боргова стійкість; фінансова безпека та міжнародні шоки; економічна безпека України; ризики міжнародного бізнесу; регіональна стійкість прикордонної території.

Порядок підготовки: (1) дослідницьке питання; (2) обґрунтування вибору об'єкта; (3) набір індикаторів і методика; (4) аналітична частина; (5) сценарій одного несприятливого шоку; (6) висновки й інструменти реагування; (7) список джерел; (8) додатки з даними.

Рекомендована аналітична матриця: індикатор – одиниця виміру – рік – значення – джерело – напрям впливу – застереження до інтерпретації. Неприпустимо підміняти відсутні спостереження вигаданими даними.

8. ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

1. Який показник безпосередньо характеризує зовнішню ліквідність держави?

- А) Міжнародні резерви в місяцях імпорту
- Б) Частка міського населення
- В) Середній розмір сім'ї
- Г) Кількість університетів

2. Яка властивість характерна для дестимулятора в інтегральному індексі?

- А) Більше значення означає гіршу оцінку за інших рівних умов
- Б) Більше значення завжди є кращим
- В) Його не потрібно нормувати
- Г) Він не має одиниць вимірювання

3. Яка установа публікує Global Financial Stability Report?

- А) МВФ
- Б) СОТ
- В) ЮНЕСКО
- Г) ФАО

4. Який ризик виникає через велику частку боргу у валюті за переважно внутрішніх доходів?

- А) Валютний дисбаланс
- Б) Відсутність кредитного ризику
- В) Зниження всіх витрат
- Г) Автоматична диверсифікація

5. Що означає risk-based approach в AML/CFT?

- А) Інтенсивність перевірки залежить від оцінки ризику
- Б) Усі операції блокуються
- В) Перевірка стосується лише найбільших фірм
- Г) Перевірка не потрібна

6. Що є прикладом концентраційного ризику?
- А) Половина експорту спрямована на один ринок
 - Б) Зростання кількості постачальників
 - В) Два незалежні транспортні маршрути
 - Г) Диверсифікація валют виручки
7. Чим відрізняються фактичні дані від сценарних?
- А) Сценарні значення є припущеннями моделі
 - Б) Сценарні завжди достовірніші
 - В) Фактичні можна довільно коригувати
 - Г) Відмінності немає
8. Який документ ЄС безпосередньо стосується economic security?
- А) European Economic Security Strategy (2023)
 - Б) Європейська культурна конвенція
 - В) Болонська декларація
 - Г) Монреальська конвенція
9. Який документ визначав цілі економічної безпеки України до 2025 року?
- А) Стратегія, затверджена Указом №347/2021
 - Б) Бюджетна декларація 2010 року
 - В) Маастрихтський договір
 - Г) Статут МВФ
10. Яке обмеження інтегрального індексу найбільш суттєве?
- А) Компенсація критично слабкого показника іншими
 - Б) Усі дані стають порівнянними автоматично
 - В) Ваги не впливають на рейтинг
 - Г) Індекс не може змінюватися
11. Який захід підвищує стійкість постачання?
- А) Залучення резервного постачальника
 - Б) Залежність від одного контракту
 - В) Відмова від моніторингу
 - Г) Скорочення інформації про контрагентів
12. Що варто вказувати разом зі статистичним значенням?
- А) Рік, одиницю виміру, джерело та обмеження
 - Б) Лише красивий графік
 - В) Лише висновки
 - Г) Лише назву країни

Ключ: 1–12 – А. Для підсумкового контролю рекомендовано переставити варіанти відповідей, додати відкриті аналітичні запитання та розрахункові задачі.

9. ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Розкрийте багаторівневу природу міжнародної економічної безпеки.
2. Поясніть відмінності ризику, загрози, шоку, вразливості та стійкості.
3. Визначте функції міжнародних організацій у протидії економічним кризам.
4. Поясніть вибір стимуляторів і дестимуляторів.
5. Розкрийте методи нормування та вибору ваг індексу.
6. Визначте механізми трансмісії глобальних фінансових криз.
7. Поясніть роль валютних і боргових дисбалансів.
8. Розкрийте економічні наслідки геоекономічної фрагментації.
9. Визначте взаємозв'язок кліматичних, цифрових і енергетичних ризиків.
10. Охарактеризуйте економічну безпеку ЄС і її інструменти.
11. Поясніть міжнародні стандарти протидії відмиванню коштів.
12. Проаналізуйте цілі Стратегії економічної безпеки України до 2025 року.
13. Розкрийте специфіку аналізу економічної безпеки під час війни.
14. Поясніть роль міжнародної допомоги у фінансовій стійкості України.
15. Охарактеризуйте торговельні й технологічні санкційні ризики.
16. Розкрийте підходи до диверсифікації зовнішніх ринків.
17. Поясніть методи оцінювання економічної безпеки регіону.
18. Обґрунтуйте роль транскордонної інфраструктури для економічної стійкості.
19. Визначте економічні ризики міжнародних виробничих ланцюгів.
20. Поясніть структуру плану безперервності бізнесу.

10. ПІДХОДИ ДО ОЦІНЮВАННЯ

Рекомендована якісна рубрика для окремого завдання (не є затвердженим університетським розподілом балів): достовірність і коректність даних – 25%; методика – 25%; аргументованість висновків – 25%; реалізованість рекомендацій – 15%; оформлення і доброчесність – 10%. Загальна шкала, кількість модульних робіт і співвідношення поточного та підсумкового контролю затверджуються виключно за чинною РП дисципліни.

11. ГЛОСАРІЙ

Міжнародна економічна безпека – стан і механізми захисту стійкого функціонування міжнародних економічних зв'язків від системних загроз.

Економічна стійкість – здатність економічної системи поглинати шоки, адаптуватися та відновлювати функції.

Вразливість – характеристика системи, що підсилює негативні наслідки реалізації загрози.

Геоекономічний ризик – можливість економічних втрат унаслідок використання економічних інструментів у геополітичному суперництві.

Концентраційний ризик – ризик надмірної залежності від одного ринку, партнера, постачальника або активу.

Фінансова стабільність – здатність фінансової системи забезпечувати ключові функції за умов шоків.

Платіжний баланс – статистичний звіт про операції резидентів з нерезидентами за період.

Міжнародні резерви – зовнішні активи під контролем монетарних органів для цілей платіжного балансу та інших потреб.

Індикатор – вимірювана характеристика аспекту економічної безпеки.

Стимулятор – показник, зростання якого за визначених умов інтерпретується позитивно.

Дестимулятор – показник, зростання якого за визначених умов інтерпретується негативно.

Нормування – перетворення показників для порівняння на спільній шкалі.

Інтегральний індекс – агрегована оцінка за декількома нормованими показниками та вагами.

Стрес-тест – аналіз наслідків несприятливого, але правдоподібного сценарію.

AML/CFT – заходи запобігання відмиванню коштів і фінансуванню тероризму.

Комплаєнс – процедури дотримання законодавства, регуляторних вимог і внутрішніх правил.

Диверсифікація – зменшення концентрації через розподіл за ринками, партнерами чи інструментами.

Ланцюг постачання – мережа виробництва, транспортування та реалізації продукту.

Економічні санкції – обмежувальні економічні заходи, запроваджені компетентними суб'єктами.

Безперервність бізнесу – здатність організації підтримувати пріоритетні процеси під час порушень.

12. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Бібліографія має цільовий характер: пріоритет надано перевіреним офіційним матеріалам міжнародних організацій та першоджерелам статистики. Для остаточного кафедрального видання доцільно окремо доповнити перелік рецензованими українськими статтями та монографіями після перевірки повних вихідних даних і DOI.

1. World Economic Forum. The Global Risks Report 2026. 2026. URL: <https://www.weforum.org/publications/global-risks-report-2026/in-full/> (дата звернення: 09.10.2026).

2. UN Trade and Development (UNCTAD). World Investment Report 2026: International Investment in a Turbulent Era. 2026. URL: <https://unctad.org/publication/world-investment-report-2026-international-investment-turbulent-era> (дата звернення: 09.10.2026).

3. International Monetary Fund. Global Financial Stability Report: Global Financial Markets Confront the War in the Middle East and Amplification Risks. April 2026. URL: <https://www.imf.org/en/publications/gfsr/issues/2026/04/14/global-financial-stability-report-april-2026> (дата звернення: 09.10.2026).

4. International Monetary Fund. World Economic Outlook Database. April 2026. URL: <https://data.imf.org/Datasets/WEQ> (дата звернення: 09.10.2026).

5. European Commission, High Representative. European Economic Security Strategy. JOIN(2023) 20 final. 20 June 2023. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52023JC0020> (дата звернення: 09.10.2026).

6. European Commission. Trade and Economic Security: official information portal. URL: <https://policy.trade.ec.europa.eu/> (дата звернення: 09.10.2026).

7. World Bank. World Development Indicators. Database. URL: <https://databank.worldbank.org/source/world-development-indicators> (дата звернення: 09.10.2026).

8. World Bank. Global Economic Prospects. Publication series. URL: <https://www.worldbank.org/en/publication/global-economic-prospects> (дата звернення: 09.10.2026).

9. World Economic Forum. Global Risks Report: methodology and risk definitions. 2026. URL: <https://www.weforum.org/publications/global-risks-report-2026/in-full/global-risks-report-2026-overview-of-methodology/> (дата звернення: 09.10.2026).
10. Eurostat. Data and database. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/en/data> (дата звернення: 09.10.2026).
11. OECD. Data Explorer. URL: <https://data-explorer.oecd.org/> (дата звернення: 09.10.2026).
12. FATF. The FATF Recommendations. As amended June 2026. URL: <https://www.fatf-gafi.org/en/publications/Fatfrecommendations/Fatf-recommendations.html> (дата звернення: 09.10.2026).
13. FATF. FATF Recommendations: thematic overview. URL: <https://www.fatf-gafi.org/en/topics/fatf-recommendations.html> (дата звернення: 09.10.2026).
14. Президент України. Указ №347/2021 «Про Стратегію економічної безпеки України на період до 2025 року». 11 серпня 2021 року. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/3472021-39613> (дата звернення: 09.10.2026).
15. World Trade Organization. Official portal: Trade Topics and Statistics. URL: <https://www.wto.org/> (дата звернення: 09.10.2026).
16. Національний банк України. Статистика зовнішнього сектору. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/sector-external> (дата звернення: 09.10.2026).
17. European Union. EU Sanctions Map. URL: <https://www.sanctionsmap.eu/> (дата звернення: 09.10.2026).
18. Державна служба статистики України. Офіційний вебсайт. URL: <https://ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 09.10.2026).
19. UNCTADstat. Official data centre. URL: <https://unctadstat.unctad.org/> (дата звернення: 09.10.2026).
20. Bank for International Settlements. BIS Statistics. URL: <https://www.bis.org/statistics/index.htm> (дата звернення: 09.10.2026).
21. International Monetary Fund. Global Financial Stability Report (series). URL: <https://www.imf.org/en/Publications/GFSR> (дата звернення: 09.10.2026).
22. OECD. OECD Economic Outlook (series). URL: https://www.oecd.org/en/publications/oecd-economic-outlook_16097408.html (дата звернення: 09.10.2026).

23. World Bank. International Debt Statistics. URL: <https://www.worldbank.org/en/programs/debt-statistics/ids> (дата звернення: 09.10.2026).

24. World Economic Forum. The Global Risks Report 2026: key findings. URL: <https://www.weforum.org/publications/global-risks-report-2026/digest/> (дата звернення: 09.10.2026).

Примітка: ресурсні вебпортали без конкретного року видання використовуються як джерела оновлюваних статистичних даних, а не як рецензовані наукові публікації. Під час практичної роботи студент має цитувати конкретний набір даних, його версію й дату завантаження.

14. ДОДАТКОВІ УКРАЇНСЬКІ НАУКОВІ ПУБЛІКАЦІЇ

Нижче наведено публікації, перевірені за сторінками наукових журналів або інституційним репозитарієм. Для видання їх доцільно включити до основної літератури із наскрізним перенумеруванням списку та оновленням тематичних посилань.

25. Лісовий А., Краєвський В. Економічна безпека України в умовах воєнного стану. Економіка та суспільство. 2026. № 83. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2026-83-188>. (Теми 8, 9).

26. Фостікова В., Гаврилук Ю. Сучасний економічний вимір безпеки: ризики та можливості. Економіка та суспільство. 2025. № 74. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-74-70>. (Теми 1, 5, 9).

27. Нам'ясенко В. Економічна безпека підприємства в умовах воєнного стану. Економіка України. 2025. Т. 68, № 6 (763). С. 25–38. DOI: <https://doi.org/10.15407/economyukr.2025.06.025>. (Тема 12).

28. Пухир С., Хмелярчук М. Проблеми та перспективи актуалізації стратегічної програми економічної безпеки України в умовах війни. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка». 2024. № 32 (60). С. 11–17. DOI: [https://doi.org/10.25264/2311-5149-2024-32\(60\)-11-17](https://doi.org/10.25264/2311-5149-2024-32(60)-11-17). (Теми 8, 9).

29. Гетманенко О. О. Економічна безпека України в умовах війни: роль митної політики у міжнародному контексті. Наукові перспективи. 2025. № 4 (58). С. 520–531. DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-4\(58\)-520-531](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-4(58)-520-531). (Теми 8, 10, 11).

30. Титаренко О. Зміст регулювання економічної безпеки України на сучасному етапі її розвитку. Економіка та суспільство. 2025. № 72. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-72-80>. (Теми 2, 8).

31. Доцяк І., Плець І. Фінансова безпека України в умовах війни. Вісник Прикарпатського університету. Серія: Політологія. 2025. № 20. DOI: <https://doi.org/10.32782/2312-1815/2025-20-16>. (Тема 4).

32. Тарута С., Чернишова І., Марко І., Бусель В. Національна економіка й безпека України в умовах війни: результати стратегічного довгострокового прогнозування. Military Science. 2025. Т. 3, № 1. С. 273–299. DOI: <https://doi.org/10.62524/msj.2025.3.1.12>. (Теми 3, 9).

33. Саввопуло К. В. Особливості правового забезпечення фінансової безпеки України в умовах воєнного стану. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2025. № 89. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.89.3.13>. (Теми 4, 8).